

Új vezetést választott a Mental Health Europe Madridban – A közösségi pszichiátria és a gyermekmentális egészség került a fókuszba

A közösségi alapú pszichiátriai ellátás erősítése, a gyermek- és ifjúságpszichiátria fejlesztése, valamint a mentális egészségügy emberi jogi szemléletű átalakítása állt a középpontjában a Mental Health Europe (MHE) 2026-os madridi közgyűlésének. Az eseményen Magyarországot Kun J. Viktória, a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum elnökségi tagja képviselte. A találkozó egyben vezetőváltást is hozott az európai ernyőszervezet élén.

Június 12–13-án Madrid adott otthont a Mental Health Europe éves közgyűlésének, amelyre Európa számos országából érkeztek szakmai és civil szervezetek képviselői. A kétnapos rendezvényen a mentális egészségügy jövőjét meghatározó kérdések kerültek napirendre, különös hangsúllyal a közösségi pszichiátriára, az intézményi ellátások kiváltására, a gyermekek mentális egészségére, valamint a mentális zavarokkal élők társadalmi részvételének erősítésére.

A közgyűlés egyik legfontosabb üzenete az volt, hogy Európa-szerte egyre erőteljesebben jelenik meg az a szemlélet, amely szerint a mentális egészség nem kizárólag egészségügyi kérdés, hanem emberi jogi, szociális és társadalompolitikai ügy is. A résztvevők szerint a jövő a közösségi alapú ellátásoké, ahol a betegek saját lakókörnyezetükben, családjuk és közösségeik támogatásával kaphatnak segítséget, és csak a valóban indokolt esetek kerülnek intézményi ellátásba.

Kiemelt figyelmet kapott a gyermekek és fiatalok mentális egészsége is. Az európai szakmai szervezetek szerint a szorongásos zavarok, a depresszió, az önsértő magatartások és az öngyilkossági kockázat növekedése miatt a korai felismerésnek, az iskolai prevenciós programoknak és a gyermekpszichiátriai kapacitások bővítésének minden korábbinál nagyobb jelentősége van.

A madridi találkozó szervezeti szempontból is mérföldkőnek bizonyult. A közgyűlésen új vezetést választottak a szervezet élére, miután az eddigi elnök, Andrej Vrzansky bejelentette visszalépését. Az MHE új elnöke Karilè Levickaité lett, alelnökké pedig Dominique de Marne választották. A szervezet szerint a vezetőváltás az eddigi stratégiai célok folytatását szolgálja, különös tekintettel az emberi jogi megközelítésre, a stigma csökkentésére és a közösségi szolgáltatások fejlesztésére.

Az európai szakmai fórumokon egyre hangsúlyosabban jelenik meg az a törekvés, hogy a mentális problémákkal élő emberek ne pusztán ellátottként, hanem a rendszert alakító partnerekként legyenek jelenek. A madridi tanácskozás több programja is a tapasztalati szakértők szerepének erősítésével, valamint a pszichiátriai ellátás és a szociális támogatórendszerek szorosabb együttműködésével foglalkozott.

A gyermek- és ifjúságpszichiátria szintén meghatározó témaként jelent meg a találkozón. A nemzetközi szakirodalom szerint a legtöbb mentális zavar gyermek- vagy serdülőkorban kezdődik, ezért a korai felismerés és a korai beavatkozás kulcsszerepet játszik a későbbi életminőség alakulásában. A szakemberek hangsúlyozták az iskolák, a családok és az egészségügyi rendszer közötti együttműködés fontosságát, valamint azt, hogy Európa-szerte jelentős szakemberhiány nehezíti a gyermekek időben történő ellátását.

A madridi közgyűlés egyik fontos üzenete volt, hogy a mentális egészség kérdése ma már nem kizárólag egészségügyi probléma. A társadalmi befogadás, a lakhatás, az oktatás, a foglalkoztatás és a digitális környezet egyaránt hatással van a pszichés jóllétre. Ennek megfelelően a résztvevők több workshopon is foglalkoztak a mesterséges intelligencia és a digitalizáció szerepével, valamint azzal, miként lehet a mentális egészségügyi szolgáltatásokat közelebb vinni a fiatal generációkhoz.

Külön figyelmet kapott a tapasztalati szakértők bevonása is. A Mental Health Europe vezetése szerint a jövő mentális egészségügyi rendszere nem képzelhető el a betegek és hozzátartozóik aktív részvétele nélkül. A közgyűlés részeként ezért külön ülést tartott az újonnan létrehozott Lived Experience Advisory Council, amelynek célja, hogy a saját mentális egészségügyi tapasztalattal rendelkező emberek véleménye közvetlenül is megjelenjen az európai szakpolitikai döntéshozatalban.

A madridi találkozó több olyan területet is megerősített, amelyek Magyarország számára is különösen aktuálisak. Ilyen a közösségi pszichiátria fejlesztése, a gyermekpszichiátriai ellátások bővítése, a stigmatizáció csökkentése és a pszichiátriai betegek érdekvédelmének erősítése.

Az európai szakmai irányok egyértelműen azt mutatják, hogy a jövő sikeres mentális egészségügyi rendszerei nem kizárólag a kórházi kapacitások növelésére épülnek, hanem a prevencióra, a korai felismerésre, a közösségi szolgáltatásokra és a betegek partnerként való kezelésére.

A madridi közgyűlés egyik legfontosabb üzenete talán éppen az volt, hogy a mentális egészség ügye nem szűkíthető le a pszichiátria falai közé. A modern európai szemlélet szerint a mentális jóllét társadalmi ügy, amelynek javítása egyszerre egészségpolitikai, szociális, oktatási és emberi jogi feladat.